

Національний медичний університет
імені О.О.Богомольця

Кафедра анатомії людини

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

<i>Навчальна дисципліна</i>	АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ
<i>Модуль №</i>	2
<i>Тема заняття</i>	Плечове сплетення
<i>Курс</i>	1-й
<i>Кількість годин</i>	3

Київ 2017

1. Актуальність теми.

Структури периферійної нервової системи (корінці спинномозкових нервів, чутливі вузли, стовбури та гілки спинномозкових нервів, ділянки периферійної та сегментної іннервації шкіри, сплетення передніх гілок спинномозкових нервів, зокрема плечове сплетення є одним з найбільших та найважливіших сплетень, оскільки його волокна іннервують всі м'язи верхньої кінцівки, м'язи спини та грудної клітки. Набуті знання є підґрунтям для багатьох галузей практичної медицини, таких як неврологія, хірургія, травматологія.

2. Конкретні цілі:

До заняття студент повинен знати і вміти:

2.1 Визначення спинномозкового нерва.

2.2 Класифікувати гілки спинномозкового нерва.

2.3 Намалювати схему спинномозкового нерва:

а – в шийному відділі спинного мозку;

б – в грудному відділі.

2.4 Визначити поняття «Сплетення соматичних нервів».

2.5 Формування плечового сплетення.

2.6 Назвати і показати на препаратах плечове сплетення: його частини, стовбури, пучки та гілки.

2.7 Оцінювати інформацію про стан нервів верхніх кінцівок для визначення на наступних кафедрах відхилень від норми, наявності та локалізації патологічних процесів.

2.8 Малювати схему: периферійна іннервація шкіри шиї, тулуба та верхніх кінцівок.

3. Базовий рівень підготовки.

До заняття студент повинен знати і вміти:

3.1 Анатомію хребців і їх локальні особливості будови

3.2 Будова кісток верхньої кінцівки, суглобів, м'язів, топографію і фасції верхньої кінцівки.

3.3 Будову м'язів шиї, грудної клітки, спини.

3.4 Загальні дані про будову спинного мозку.

3.5 Отримані навички. Вміння описувати розвиток м'язів спини, грудей, верхніх кінцівок.

3.6 Володіти ембріологічною класифікацією м'язів шиї, спини, грудної клітки та верхніх кінцівок.

4. Завдання для самостійної праці під час підготовки до заняття

4.1. Перелік основних термінів, параметрів, характеристики, які повинен засвоїти студент при підготовці до заняття

термін	визначення
Плечове сплетення <i>plexus brachialis</i>	Плечове сплетення
<i>truncus superior</i>	Верхній стовбур
<i>truncus medius</i>	Середній стовбур
<i>truncus inferior</i>	Нижній стовбур
<i>n. dorsalisscapulae</i>	Спинний нерв лопатки
<i>n. subclavius</i>	Підключичний нерв
<i>n. thoracodorsalis</i>	Грудо спинний нерв
<i>n. thoracicus longus</i>	Довгий грудний нерв
<i>n. pectoralis medialis</i>	Присередній грудний нерв
<i>n. suprascapularis</i>	Надлопатковий нерв
<i>n. subscapulares</i>	Підлопатковий нерв
<i>n. axillaris</i>	Пахвовий нерв
<i>n. medianus</i>	Серединний нерв
<i>n. ulnaris</i>	Ліктювий нерв
<i>n. radialis</i>	Променевий нерв

4.2. Контрольні питання до практичного заняття

Питання для контролю початкового рівня, вихідний рівень знань та вмінь студента

1. Продемонструйте на скелет і всі анатомічні структури хребта в шийному і грудному відділах.
2. Знати класифікацію м'язів шиї, тулуба, верхньої кінцівки.
3. Чим утворений спинномозковий вузол?
4. Де розташований спинномозковий вузол і корінці спинномозкового нерва?
5. Дати визначення спинномозкового нерва і де він розташовується?
6. Назвати гілки спинномозкового нерва.
7. Утворення та розташування плечового сплетення.
8. Які стовбури, частини, пучки та гілки має плечове сплетення?
9. Розташування надключичної частини плечового сплетення, її компоненти.
10. Розташування підключичної частини плечового сплетення, її компоненти.
11. Назвати короткі гілки плечового сплетення, визначити їх топографію.
12. Назвати довгі гілки плечового сплетення, визначити їх топографію.

Питання для контролю кінцевого рівня підготовки

1. Чим уворене плечове сплетення, його розташування, частини, класифікація гілок?
2. Описати і продемонструвати на препараті стовбури плечового сплетення, його пучки.
3. Розташування надключичної частини плечового сплетення, її компоненти, описати та продемонструвати на препаратах.
4. Розташування підключичної частини плечового сплетення, її компоненти, описати та продемонструвати на препаратах.
5. Назвати короткі гілки плечового сплетення, ділянки іннервації, описати і продемонструвати на препаратах.
6. Назвати довгі гілки плечового сплетення, ділянки іннервації, описати і продемонструвати на препаратах.
7. Продемонструвати на препараті м'язово-шкірний нерв, визначити його утворення, ділянки іннервації і описати гілки.
8. Продемонструвати на препараті серединний нерв, визначити його утворення, ділянки іннервації і описати гілки.
9. Продемонструвати на препараті променевий нерв, визначити його утворення, ділянки іннервації і описати гілки.
10. Продемонструвати на препараті ліктьовий нерв, визначити його утворення, ділянки іннервації і описати гілки.
11. Описати іннервацію м'язів плечового поясу і продемонструвати на препараті.
12. Описати іннервацію м'язів плеча і продемонструвати на препараті.
13. Описати іннервацію м'язів передпліччя і продемонструвати на препараті.
14. Описати іннервацію м'язів кисті і продемонструвати на препараті.
15. Назвати суглоби поясу верхньої кінцівки, описати їх іннервацію і продемонструвати на препараті.
16. Описати іннервацію плечового суглобу і продемонструвати на препараті.
17. Описати іннервацію ліктьового суглобу і продемонструвати на препараті.
18. Описати іннервацію променево-зап'ясткового суглобу і продемонструвати на препараті.
19. Описати іннервацію пальців кисті та продемонструвати на препараті.
20. Описати іннервацію першого пальця кисті (тильна і долонна поверхні) і продемонструвати на препараті.
21. Описати іннервацію шкіри плечового поясу і плеча та продемонструвати на препараті.
22. Описати іннервацію шкіри передпліччя і продемонструвати на препараті.

23. Описати іннервацію шкіри кисті (тильна і долонна поверхні) та продемонструвати на препараті.

4.3. Зміст навчального матеріалу

Плечове сплетення

Плечове сплетення, *plexus brachialis*, утворене передніми гілками чотирьох нижніх шийних нервів, частинами передніх гілок IV-го шийного і I-го грудного нервів. Воно простягується від хребтового стовпа до пахової порожнини до рівня хірургічної шийки плечової кістки.

Травма плечового сплетення (напр. внаслідок мотоциклетної аварії) призводить до повного або часткового паралічу м'язів та повної або часткової анестезії шкіри верхньої кінцівки.

Плечове сплетення має над- і підключичну частини. Надключична частина, *pars supraclavicularis*, плечового сплетення розміщена у міждрабинчастому просторі шиї та в глибині великої надключичної ямки і представлена трьома стовбурами (*trunci*) та їхніми розгалуженнями. Верхній стовбур, *truncus superior*, утворений передніми гілками IV-VI шийних нервів, середній стовбур, *truncus medius*, - передньою гілкою VII шийного нерва, нижній стовбур, *truncus inferior*, - передніми гілками VIII шийного та I грудного нервів.

Підключична частина, *pars infraclavicularis*, плечового сплетення розміщена під ключицею у паховій порожнині і представлена трьома пучками (*fasciculi*) - присереднім (*fasciculus medialis*), бічним (*fasciculus lateralis*), заднім (*fasciculus posterior*), які розміщені з відповідних боків пахової артерії. Пучки беруть початок від передніх та задніх розгалужень стовбурів надключичної частини сплетення.

Гілки плечового сплетення умовно можна поділити на короткі та довгі. Короткі гілки плечового сплетення

Короткі гілки починаються від надключичної та підключичної частин плечового сплетення. Вони іннервують усі м'язи плечового поясу, поверхневі м'язи грудної клітки та частину поверхневих м'язів спини.

До м'язів спини йдуть такі нерви:

1. Спинний (дорзальний) нерв лопатки, *n. dorsalisscapulae* (C₅), відгалужується від передньої гілки V шийного нерва біля міжхребцевого отвору, пронизує середній драбинчастий м'яз, йде вниз до присереднього краю лопатки, де іннервує м'яз-підіймач лопатки та ромбоподібні м'язи.

2. Грудоспинний нерв, *n. thoracodorsalis* (C₆-C₈), йде від заднього пучка

уздовж бічного краю лопатки до найширшого м'яза спини та іннервує його.

До м'язів грудної клітки прямують такі нерви:

3. Підключичний нерв, *n. subclavius* (C₄-C₆), йде від верхнього стовбура плечового сплетення вниз, проходить перед підключичною артерією до підключичного м'яза і іннервує його. Віддає сполучні гілки до діафрагмового нерва - додаткові діафрагмові нерви (*n.n. phreniciaccessorii*).

4. Довгий грудний нерв, *n. thoracicus longus* (C₅-C₇) починається від передніх гілок V-VII шийних нервів до утворення стовбурів сплетення, пронизує середній драбинчастий м'яз, прямує вниз вздовж бічної поверхні переднього зубчастого м'яза і іннервує його.

5. Присередній та бічний грудні нерви, *n. pectoralis medialis* (C₈-T₁)/*lateralis* (C₅-C₇), починаються від присереднього та бічного пучків підключичної частини плечового сплетення відповідно. Вони йдуть вперед та вниз, пронизують ключично-грудну фасцію і іннервують великий та малий грудні м'язи.

М'язи плечового пояса іннервуються такими нервами:

6. Надлопатковий нерв, *n. suprascapularis* (C₅-C₆), йде від верхнього стовбура до вирізки лопатки, проходить під верхньою поперечною зв'язкою лопатки у надостьову ямку, огинає шийку лопатки і проходить під нижньою поперечною зв'язкою лопатки у підостьову ямку. Іннервує надостьовий та підостьовий м'язи.

7. Підлопаткові нерви, *nn. subscapulares* (C₅-C₇), - 2-3 гілки, що йдуть від заднього пучка (і від задніх розгалужень) плечового сплетення по передній поверхні підлопаткового м'яза. Іннервують підлопатковий та великий круглий м'язи.

8. Пахвовий нерв, *n. axillaris* (C₅-C₆), починається від заднього пучка плечового сплетення, виходить з пахвової порожнини крізь чотиристоронній отвір разом із задньою огинальною артерією плеча і розгалужується на м'язові гілки (*rr. musculares*), які іннервують дельтоподібний та малий круглий м'язи. Чутлива гілка пахвового нерва - верхній бічний шкірний нерв плеча, *n. cutaneus brachii lateralis superior*, - іннервує шкіру дельтоподібної ділянки.

Довгі гілки плечового сплетення

Довгі гілки починаються від підключичної частини плечового сплетення. Вони іннервують м'язи, шкіру та інші структури вільної верхньої кінцівки. До довгих гілок плечового сплетення належать серединний, ліктювий, променевий, м'язово-шкірний нерви, присередні шкірні нерви плеча та передпліччя.

1. Серединний нерв, *n. medianus*, починається двома корінцями -

присереднім (*radix medialis*, C₈-T₁) та бічним (*radixlateralis*, C₆-C₇) - від присереднього та бічного пучків плечового сплетення (мал. 311, 312). Корінці зливаються у єдиний стовбур попереду пахвової артерії, далі нерв проходить на плечі у присередній двоголовій борозні разом з плечовими артерією та венами. У ліктьовій ямці нерв проходить під апоневрозом двоголового м'яза плеча, пронизує товщу круглого м'яза-привертача і лягає на передпліччі у серединну борозну. Через канал зап'ястка серединний нерв проходить на кисть і розгалужується на спільні долонні пальцеві нерви.

На плечі серединний нерв гілок не віддає. У ліктьовій ямці від нерва відходить передній міжкістковий нерв передпліччя, *n. interosseusantebrachii anterior*, який спускається вниз по передній поверхні міжкісткової перетинки і іннервує довгий м'яз-згинач великого пальця, променево-зап'ястковий та міжзап'ясткові суглоби. Також у ліктьовій ямці від серединного нерва ще відходить чутлива гілка до капсули ліктьового суглоба та відходять м'язові гілки, *rr. musculares*, які прямують до круглого м'яза-привертача, променевого м'яза-згинача зап'ястка, довгого долонного м'яза, поверхневого м'яза-згинача пальців. Таким чином, на передпліччі серединний нерв іннервує всю передню групу м'язів передпліччя, за виключенням ліктьового м'яза-згинача зап'ястка та ліктьової частини глибокого м'яза-згинача пальців.

2. Ліктьовий нерв, *n. ulnaris* (C₈-T₁), бере початок від присереднього пучка плечового сплетення. На плечі спочатку лягає у присередню двоголову борозну, потім пронизує присередню міжм'язову перетинку і проходить позаду присереднього надвиростка в однойменній борозні, де він лежить поверхнево під шкірою і є доступним для пальпації. На передпліччі ліктьовий нерв проходить у ліктьовій борозні разом з однойменними артерією та венами і дистально на передній поверхні утримувача згиначів переходить у свою кінцеву долонну гілку.

Як і серединний нерв, ліктьовий нерв на плечі гілок не віддає. На передпліччі м'язові гілки, *r.r. musculares*, ліктьового нерва іннервують ліктьовий м'яз-згинач зап'ястка та ліктьову частину глибокого згинача пальців; невелика суглобова гілка іннервує капсулу ліктьового суглоба.

3. Присередній шкірний нерв плеча, *n. cutaneus brachii medialis* (C₈-T₁), починається від присереднього пучка плечового сплетення, супроводжує пахвову артерію і своїми гілками іннервує шкіру присередньої поверхні плеча, з'єднуючись з міжреброво-плечовими нервами (гілки I-III міжребрових нервів).

4. Присередній шкірний нерв передпліччя, *n. cutaneus antebrachii medialis* (C₈-T₁), бере початок від присереднього пучка плечового сплетення, супроводжує на плечі пахвову артерію. Передня гілка, *anterior*, цього нерва іннервує шкіру передньої поверхні передпліччя з присереднього боку, а задня гілка, *posterior*, - шкіру верхніх ²/3 задньої поверхні передпліччя з присереднього боку.

5. М'язово-шкірний нерв, *n. musculocutaneus* (C₅-C₇), відходить від бічного пучка плечового сплетення, пронизує дзьобо-плечовий м'яз і прямує вниз між двоголовим м'язом плеча та плечовим м'язом. У ліктьовій ямці нерв йде в передній бічній ліктьовій борозні і продовжується на передпліччя під назвою "бічний шкірний нерв передпліччя". На плечі м'язові гілки, *ramusculares*, цього нерва іннервують передні м'язи плеча - дзьобоплечовий м'яз, плечовий м'яз та двоголовий м'яз плеча. На передпліччі бічний шкірний нерв передпліччя, *n. cutaneus antebrachii lateralis*, іннервує шкіру передньо-бічної поверхні передпліччя (мал. 315).

Променевий нерв, *n. radialis* (C₅-T₁), є продовженням заднього пучка плечового сплетення. Цей найтовстіший нерв плечового сплетення взагалі є, так би мовити, "заднім" нервом руки, бо іннервує переважно м'язові тканини задніх ділянок верхньої кінцівки. В ліктьову ямку нерв проходить між плечовим м'язом, плечопроменим м'язом та довгим променим м'язом-розгиначем зап'ястка і дещо нижче рівня бічного надвиростка плечової кістки розділяється на дві великі гілки - поверхневу та глибоку. По ходу променевий нерв віддає такі гілки:

> М'язові гілки, *ramusculares*, променевого нерва іннервують усі задні м'язи плеча - триголовий м'яз плеча, ліктьовий м'яз, суглобовий м'яз ліктя, та окремі бічні м'язи передпліччя - плечопроменевий м'яз та довгий променевий м'яз-розгинач зап'ястка.

> Задній шкірний нерв плеча, *n. cutaneus brachii posterior*, відходить від променевого нерва, у пахвовій порожнині йде косо назад, пронизує фасцію плеча і іннервує шкіру задньої поверхні плеча.

> Нижній бічний шкірний нерв плеча, *n. cutaneus brachii lateralis inferior*, відходить від променевого нерва на плечі і іннервує шкіру бічної поверхні плеча нижче дельтоподібної ділянки.

> Задній шкірний нерв передпліччя, *n. cutaneus antebrachii posterior*, відходить від променевого нерва на плечі, пронизує фасцію плеча біля плечопроменевого м'яза і розгалужується у шкірі задньої поверхні передпліччя.

Додатки.**Засоби для контролю:**

- тестові завдання формату А (КРОК-1)
- практичні завдання, щодо ілюстрацій в навч. метод. посібнику Мод-2,3 «Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою студентів до практичних занять)»
- контрольні питання:
 - а) початкового рівня знань студентів
 - б) кінцевого рівня знань студентів.

ЛІТЕРАТУРА:**Інформаційні ресурси**

www.anatom.ua

1. Анатомія людини : підручник : у 3 т. / А.С.Головацький, В.Г.Черкасов, М.Р. Сапін та ін. – Вид. 3, доопрацьоване – Вінниця: Нова книга, 2014. – с. : **(підручник)**
2. Черкасов В.Г., Бобрик І.І., Гумінський Ю.Й., Ковальчук О.І. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) Вінниця: Нова Книга, 2010. – 392 с. **(навчальний посібник)**
3. Черкасов В.Г., Хмара Т.В., Макар Б.Г., Проняев Д.В. Анатомія людини. Чернівці: Мед.університет. 2012. – 462 с. **(підручник)**
4. Анатомія людини. В.Г.Черкасов, С.Ю. Кравчук. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 640с. **(навчально-методичний посібник)**
5. Анатомія людини / [Ковешніков В.Г., Бобрик І.І., Головацький А.С. та ін.]; за ред. В.Г.Ковешнікова – Луганськ: Віртуальна реальність, 2008. – Т.3. – 400 с.
6. Sobotta. Атлас анатомії людини. У двох томах. Переробка та редакція українського видання: В. Г. Черкасов., пер. О. І. Ковальчука. - Київ : Український медичний вісник, 2009.
7. Свиридов О.І. Анатомія людини. – Київ: Вища школа, 2000.- 399с.
8. Черкасов В.Г., Гумінський Ю.Й., Черкасов Е.В., Школьніков В.С. Історія анатомія (хронологія розвитку та видатні анатоми) . Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2012. - 148 с. (навчально-методичний посібник).
9. Тестові завдання «Крок-1» - анатомія людини /Видання 4-е, доопрацьоване / За редакцією В.Г.Черкасова, І.В.Дзевульської І.В., О.І.Ковальчука. Навчальний посібник.
10. Навчально-методичний посібник. Контроль за самостійною підготовкою до практичних занять. Модуль 1 «Анатомія опорно-рухового апарата», Модуль 2 – Спланхнологія. Центральна нервова система. Органи чуття», Модуль 3 – «Серце. Анатомія серцево-

судинної системи». [для студ. вищ. медичних (фармацевтичних) навч. закл. IV рівня акредитації] / За редакцією В.Г.Черкасова, І.В.Дзевульської І.В., О.І.Ковальчука.

11. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / Френк Неттер [пер. з англ. А.А. Цегельський]. – Львів: Наутілус, 2004 – 529 с.

12. Фредерік Мартіні Анатомічний атлас людини: Пер. з 8-го англ. вид [наук.ред.пер. В.Г.Черкасов], ВСВ «Медицина», 2011. – 128 с. **(атлас)**

Тестові завдання «КРОК 1» Плечове сплетення.

№1

У хворого, внаслідок перелому верхньої третини плечової кістки, розвинувся параліч задньої групи м'язів плеча і передпліччя. Який нерв ушкоджено?

- 1.:М'язово-шкірний.
- 2.:Променевий.
- 3.:Ліктювий.
- 4.:Серединний.
- 5.:Пахвовий.

№2

При обстеженні пацієнта з ножовими пораненнями правої верхньої кінцівки встановлено втрату чутливості шкіри тильної ділянки кисті та тильних поверхонь I-го, II-го і частково III-го пальців. Який нерв ушкоджено?

- 1.:Ліктювий.
- 2.:Променевий.
- 3.:Бічний шкірний передпліччя.
- 4.:Серединний.
- 5.:Пахвовий.

№3

Випадково вдарившись ліктем, людина відчула біль і поколювання в межах ліктювого краю передпліччя. Який нерв був травмований в цьому випадку?

- 1.:N. radialis.
- 2.:N. axillaris.
- 3.:N. ulnaris.

4.:N. medianus.

5.:N. musculocutaneus.

№4

У хворого після травми помічено зниження больової і температурної чутливості шкіри V і половини IV пальця долонної поверхні кисті. Який нерв ушкоджено внаслідок травми?

1.:Променевий.

2.:Ліктьовий.

3.:Серединний.

4.:Присередній шкірний нерв передпліччя.

5.:М'язово-шкірний.

№5

Після перенесеного запального процесу хворий став помічати слабкість при згинанні кисті в ділянці I, II, III і IV пальців, зменшення об'єму м'язів підвищення великого пальця. При обстеженні виявлено порушення больової і температурної чутливості долоні і долонної поверхні I, II, III і частково четвертого пальців. Який із нервів уражений?

1.:Присередній шкірний нерв передпліччя.

2.:Серединний.

3.:Ліктьовий.

4.:Променевий.

5.:М'язово-шкірний.

№6

До лікаря звернувся пацієнт зі скаргами на неможливість відведення правої руки після раніше перенесеної травми. При обстеженні пасивні рухи не обмежені. Виявлена атрофія дельтоподібного м'яза. Який нерв ушкоджено?

1.:Надлопатковий.

2.:Ліктьовий.

3.:Пахвовий.

4.:Променевий.

5.:Серединний.

№7

Після перенесеної травми в ділянці плеча хворий не може розігнути кисть. При огляді відмічено також зниження больової і температурної чутливості в ділянці шкіри I,II та половини III пальців тильної ділянки кисті. Який нерв ушкоджено внаслідок травми?

1.:М'язово-шкірний.

2.:Променевий.

3.:Пахвовий.

- 4.:Ліктъовий.
- 5.:Серединний.

№8

Хворий 45 років, не може зігнути і протиставити великий палець, кисть набуває типового вигляду "мавпячої лапи". Який нерв ушкоджено?

- 1.:Ліктъовий нерв.
- 2.:Серединний нерв.
- 3.:Присередній шкірний нерв передпліччя.
- 4.:Променевий нерв.
- 5.:М'язово-шкірний нерв.

№9

При обстеженні пацієнта невропатолог виявив підвищену больову чутливість шкіри на долонній поверхні I, II, III і променевого краю IV-го пальців, середньої частини долоні та підвищення великого пальця.

Функція якого нерва ушкоджена?

- 1.:Променевий нерв.
- 2.:Присередній шкірний нерв передпліччя.
- 3.:Ліктъовий нерв.
- 4.:Серединний нерв.
- 5.:М'язово-шкірний нерв.

№10

В травматологічне відділення доставили підлітка з травмою верхньої кінцівки вище ліктъового суглоба. При огляді лікар встановив відсутність шкірної чутливості присередньо на передній плечовій ділянці. Вкажіть, з ушкодженням якого нерва пов'язана втрата чутливості шкіри вказаної ділянки?

- 1.:N. ulnaris.
- 2.:N. musculocutaneus.
- 3.:N. axillaris.
- 4.:N. radialis.
- 5.:N. cutaneus brachii medialis.

№11

Хворий не може з'єднати між собою IV і V пальці кисті, покладених на стіл. Який нерв постраждав?

- 1.:М'язово-шкірний.
- 2.:Серединний.
- 3.:Присередній шкірний нерв передпліччя.
- 4.:Променевий.

5.:Ліктъовий.

№12

У хворого спостерігається порушення чутливості шкіри на передній передплічній ділянці в межах променевого краю. З яким нервом пов'язане це порушення?

- 1.:N. medianus.
- 2.:N. musculocutaneus.
- 3.:N. radialis.
- 4.:N. ulnaris.
- 5.:N. axillaris.

№13

У хворого діагностовано тріщину задньої поверхні тіла плечової кістки. Наявні симптоми ураження променевого нерва в ділянці *canalis humeromuscularis*. Чим обмежений цей канал?

- 1.:Передньою поверхнею плечової кістки і *m. biceps brachii*.
- 2.:Задньою поверхнею плечової кістки і *m. triceps brachii*.
- 3.:Передньою поверхнею плечової кістки і *m. coracobrachialis*.
- 4.:Задньою поверхнею плечової кістки і *m. anconeus*.
- 5.:Передньою поверхнею плечової кістки і *m. brachialis*.

№14

У хворого після перелому верхньої третини плечової кістки розвинувся параліч задньої групи м'язів плеча і передпліччя. Який нерв ушкоджено?

- 1.:М'язово-шкірний.
- 2.:Серединний.
- 3.:Пахвовий.
- 4.:Променевий.
- 5.:Ліктъовий.

№15

Хворий може втримати лист паперу між вказівним і великим пальцем тільки в тому випадку, якщо розігне і приведе великий палець (тест Деку). Який нерв постраждав?

- 1.:Ліктъовий.
- 2.:Бічний шкірний передпліччя.
- 3.:Серединний.
- 4.:М'язово-шкірний.
- 5.:Променевий.

№16

Пацієнту, 55 років, запропонували втримати лист паперу між великим і вказівним пальцями кисті. На хворій стороні замість приведення

великого пальця відмічається згинання його кінцевої фаланги (тест Фромана). Який нерв уражений?

- 1.:N. ulnaris.
- 2.:N. musculocutaneus.
- 3.:N. medianus.
- 4.:N. radialis.
- 5.:N. axillaris.

№17

При запаленні глибоких лімфатичних вузлів пахвової ділянки хірург повинен був вскрити абсцес. Після операції хворий втратив здатність згинати передпліччя в ліктьовому суглобі, у нього порушилася шкірна чутливість передньобічної поверхні передпліччя. Який нерв було ушкоджено при хірургічному втручанні?

- 1.:N. ulnaris.
- 2.:N. axillaris.
- 3.:N. musculocutaneus.
- 4.:N. radialis.
- 5.:N. medianus.

№18

Пацієнт скаржиться на порушення чутливості шкіри в присередній частині тильної та долонної ділянок кисті. Який нерв ушкоджено?

- 1.:N. radialis.
- 2.:N. musculocutaneus.
- 3.:N. ulnaris.
- 4.:N. medianus.
- 5.:N. cutaneus antebrachii medialis.

№19

У чоловіка, 65 років, наявна гіперестезія (підвищенна чутливість) шкіри присередньої поверхні плеча. З патологією якого нерва це пов'язано?

- 1.:Серединного.
- 2.:Присереднього шкірного нерва плеча.
- 3.:Ліктьового.
- 4.:Пахвового.
- 5.:Променевого.

№20

Дівчина скаржиться на затруднене і болісне розгинання пальців кисті, втрату чутливості шкіри на задній поверхні плеча, передпліччя і тильній поверхні I, II та променевої половини III-го пальців кисті. Який нерв ушкоджено?

- 1.:Променевий.

- 2.:Серединний.
- 3.:Бічний шкірний нерв передпліччя.
- 4.:М'язово-шкірний нерв.
- 5.:Ліктювий.

№21

Після травми передньої поверхні верхньої третини передпліччя хворий не може здійснити привертання; ослаблене долонне згинання кисті і порушена чутливість шкіри I, II і III-го та променевої сторони IV-го пальців на долонній поверхні та шкіри нігтьової та серединної фаланг II, III і IV-го пальців на тильній поверхні. Який нерв уражений при порушенні вказаних функцій?

- 1.:Променевий нерв.
- 2.:Ліктювий нерв.
- 3.:М'язово-шкірний нерв.
- 4.:Присередній шкірний нерв передпліччя.
- 5.:Серединний нерв.

№22

У хворого, 30-ти років, з різаною раною передпліччя з'явилися порушення розгинання пальців кисті. Про ушкодження якого нерва йде мова?

- 1.:М'язово-шкірного нерва.
- 2.:Ліктювого нерва.
- 3.:Променевого нерва.
- 4.:Серединного нерва.
- 5.:Присереднього шкірного нерва передпліччя.

№23

У чоловіка, 53 років, діагностовано травму ліктювого нерва. Уздовж бічного краю якого м'яза проходить ліктювий нерв на передпліччі?

- 1.:M. flexor carpi ulnaris.
- 2.:M. pronator teres.
- 3.:M. flexor digitorum superficialis.
- 4.:M. palmaris longus.
- 5.:M. flexor carpi radialis.

№24

У хворого параліч m. deltoideus. Він не може підняти руку до горизонтального рівня. Чутливість дельтоподібної ділянки втрачена. Який нерв постраждав у хворого?

- 1.:N. accessorius.
- 2.:N. radialis.
- 3.:N. ulnaris.

4.:N. cutaneus brachii medialis.

5.:N. axillaris.

№25

У хворого параліч розгиначів передпліччя та кисті. Який нерв уражено?

1.:N. medianus.

2.:N. cutaneus antebrachii medialis.

3.:N. radialis.

4.:N. ulnaris.

5.:N. axillaris.

№26

У чоловіка, 42 років, порушені згинання V, IV пальців кисті, функція м'язів hypothenar, м'яза, що приводить I палець («когтиста лапа»). Який нерв уражено?

1.:N. musculocutaneus.

2.:N. ulnaris.

3.:N. axillaris.

4.:N. radialis.

5.:N. suprascapularis.

№27

У хворого при обстеженні виявлено порушення функції більшості м'язів-згиначів кисті і пальців, м'язів-привертачів, протиставного м'яза великого пальця. Який нерв уражений?

1.:N. radialis.

2.:N. ulnaris.

3.:N. medianus.

4.:N. musculocutaneus.

5.:N. axillaris.

№28

У хворого, 48 років, порушена чутливість шкіри нижньобічної частини задньої плечової ділянки. Який нерв ушкоджено?

1.:N. medianus.

2.:N. musculocutaneus.

3.:N. axillaris.

4.:N. radialis.

5.:N. ulnaris.

№29

Хворий скаржить на зниження чутливості шкіри передньої передплічної ділянки над променевою кісткою. Який нерв ушкоджено?

1.:N. musculocutaneus.

- 2.:N. ulnaris.
- 3.:N. medianus.
- 4.:N. axillaris.
- 5.:N. radialis.

№30

Чоловік, 30 років, відмічає ускладнення привертання передпліччя. Який нерв ушкоджено?

- 1.:N. axillaris.
- 2.:N. musculocutaneus.
- 3.:N. radialis.
- 4.:N. ulnaris.
- 5.:N. medianus.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	2	3	2	2	3	2	2	4	5

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
5	2	2	4	3	1		3	3	1

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
5	3	1	5	3	2	3	4	1	5